

Ocenianie przedmiotowe z języka polskiego w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Lidzbarku Warmińskim

mgr Joanna Skrętkowska, mgr Marcin Zakrzewski

Ocenianie osiągnięć ucznia

Ucznia należy ocenić za:

- *aktywność na lekcji(udział w dyskusji ,propozycje interpretacyjne itp.);
- *testy sprawdzające znajomość lektur(testy wyboru, KO);
- *wartość prowadzonych notatek;
- *sprawdzian zrozumienia tekstu-czytanie ze zrozumieniem;
- *samodzielnie opracowany materiał poszerzający np. referat;
- *odpowiedź ustną;
- *pisemne prace klasowe i domowe na tematy otwarte;

Uwaga

Forma pracy(kartkówka, zadanie, klasówka itp.) utrudniająca prawidłowe odczytanie tekstu powoduje obniżenie oceny do niedostatecznej włącznie.

Propozycja wymagań dla wypowiedzi ustnych

Zwrócenie uwagi na poziom merytoryczny, strukturalny i językowy.

Ocena niedostateczna- wyłącznie z przyczyn merytorycznych, czyli nie można od ucznia w ogóle żadnej odpowiedzi; wypowiedź ucznia wykazuje rażącą niezgodność z treściami programowymi lub całkowicie się rozmija(mimo prób naprowadzenia ze strony n-la) z zadaniem tematem.

Ocena dopuszczająca- chaotyczna, niespójna wypowiedź, błędy gramatyczne, ubogie słownictwo- przy zachowaniu komunikatywności języka; odpowiedź splotona, usterki rzeczowe drugorzędne; opowiadanie zamiast argumentowania.

Ocena dostateczna- odpowiedź prawidłowa i poprawna językowo (nieliczne błędy w mówieniu), lecz niepogłębiona; wystarczająca leksyka; temat omówiony dość powierzchownie; podjęta próba porządkowania wypowiedzi.

Ocena dobra- odpowiedź merytorycznie prawidłowa, choć pozbawiona indywidualności(odtwórcza); spójna i poprawna językowo mimo drobnych usterek w formułowaniu wypowiedzi ;poprawnie wykorzystane podstawowe konteksty; wnioskowanie; wypowiedź uporządkowana, spójna i logiczna.

Ocena bardzo dobra- wypowiedź musi mieć przewagę formalną nad wypowiedzią ocenioną na dobry; tu ważna jest też merytoryczna bezbłędność, dogłębne zrozumienie materiału ; porządkowanie wypowiedzi; eksponowanie myśli głównej; trafność argumentacji i wysoka sprawność językowa; bogate słownictwo; różnorodność kontekstów; logiczna i spójna wypowiedź.

Ocena celująca – jej podstawą jest bardzo dobra znajomość treści programowych, poszerzona o pozaszkolną, wartościową wiedzę uczenia, która merytorycznie wzbogaca jego wypowiedź. Ważne są: samodzielność myśli, dojrzałość argumentacji, krytycyzm sądów. Wnioski muszą być logicznie spójne, styl wypowiedzi swobodny i adekwatny do treści; przestrzeganie zasad poprawnego mówienia, dbałość o dykcję i intonację; bogate słownictwo; stosowanie środków językowych i retorycznych; wykorzystanie dostępnych materiałów – reprodukcje, plansze.

Propozycja wymagań dla wypowiedzi pisemnych

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** , jeśli:

- popelnia liczne błędy różnego typu (fleksyjne, składniowe, leksykalne ,frazologiczne), które nie zakłócają komunikacji;
- posługuje się ubogim słownictwem i terminologią;

- w niewielkim stopniu nawiązuje do tematu;
- podejmuje próbę analizowania;
- poprawnie odczytuje podstawowe sensory utworów;
- zauważa najważniejsze środki artystycznego wyrazu;
- nie wykorzystuje kontekstów;
- próbuje wnioskować i uogólniać;
- praca częściowo jest niespójna, jednak widać próbę porządkowania treści;
- praca jest niejednorodna pod względem formy (np. mieszane są streszczenia i rozprawki);
- widoczny jest brak konsekwencji w układzie graficznym wypowiedzi.

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

- nie popełnia rażących błędów, praca jest napisana w większości poprawnym stylem;
- posługuje się odpowiednią terminologią i wystarczającym słownictwem;
- rozumie temat, dąży do jego realizacji;
- próbuje analizować;
- formułuje odtwórcze sądy;
- dosłownie odczytuje utwory;
- zauważa środki językowe oraz środki artystycznego wyrazu, odczytuje ich podstawowe sensory, próbuje określić funkcje;
- wykorzystuje podstawowe konteksty;
- potrafi właściwie rozplanować pracę, graficznie wyróżnia główne jej części.

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

- posługuje się w pracy poprawnym językiem (dopuszczalne drobne uchybienia);
- dostosowuje styl wypowiedzi do jej formy;
- stosuje urozmaicone słownictwo;
- posługuje się właściwą terminologią;
- rozumie temat, poprawnie go realizuje;
- próbuje analizować i interpretować, potrafi argumentować;
- właściwie funkcje środków artystycznego wyrazu;
- wykorzystuje konteksty interpretacyjne;
- potrafi samodzielnie odczytywać wartości dzieła;
- poprawnie rozplanowuje pracę;
- buduje wypowiedź poprawną pod względem kompozycji.

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

- posługuje się w pracy w pełni poprawnym językiem;
- dostosowuje styl do tematu wypowiedzi;
- używa bogatego i starannego słownictwa;
- swobodnie posługuje się właściwą terminologią;
- rozumie temat, w pełni go realizuje;
- formułuje sądy twórcze i oryginalne;
- właściwie odczytuje sensory i określa funkcje środków artystycznego wyrazu;
- formułuje samodzielne sądy;
- wykorzystuje różnorodne konteksty;
- odczytuje idee dzieła, określa swój stosunek do niej;
- buduje wypowiedź spójną, logiczną i przejrzystą, o poprawnej kompozycji.

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

- używa języka w pełni poprawnego, a w pracy występują skomplikowane struktury składniowe;
- stosuje słownictwo bogate i urozmaicone, a styl wyraźnie dostosowuje do formy (np. retoryczny czy publicystyczny);
- rozumie temat, realizuje go w sposób oryginalny;
- właściwie odczytuje sensy i określa funkcje środków artystycznego wyrazu;
- rozpoznaje nawiązania do tradycji;
- wykorzystuje różnorodne konteksty;
- odczytuje ideę dzieła, wskazuje jego wartości uniwersalne lub indywidualne;
- formułuje wysokiej jakości sądy interpretacyjne;
- wyraża swoje przeżycia odbiorcze, ocenia;
- potrafi poprawnie skomponować pracę, wykorzystuje dominantę kompozycyjną (np. rozdziały, klamra kompozycyjna);
- potrafi graficznie rozplanować pracę.

Prace pisemne mogą być również oceniane według innych kryteriów. Dotyczy to zwłaszcza wypracowań pisanych podobnie jak prace maturalne, które oceniane są następująco:

- * Rozwinięcie tematu – 25 punktów
- * Kompozycja – 5 punktów (5, 3, 1)
- * Język – 12 punktów (12, 9, 6, 3, 1)
- * Styl – 5 punktów (5,3,1)
- * Zapis – 3 punkty (3,2,1)

Razem: 50 punktów =100%

Pisemna praca domowa

- *Przynajmniej raz w semestrze uczeń powinien przedstawić pracę pisemną
- *Temat pracy domowej zostanie podany na tydzień przed terminem jej złożenia.
- *Przy ocenianiu, obok wymienionych powyżej wartości merytorycznych, strukturalnych i językowych, konieczne jest wzięcie pod uwagę walorów estetycznych pracy. Niedopuszczalne jest (ze względów wychowawczych – brak szacunku), by była ona pełna skreśleń, na kartkach wyrwanych z zeszytu, nieestetyczna. Ważnym elementem jest poziom ortograficzny i interpretacyjny zadania. **Nawet uczniowie ze stwierdzoną dysortografią i dysgrafią winni starać się, by tego rodzaju prace prezentowały się lepiej od prac klasowych. Ważne! Ocena samodzielności pracy domowej ucznia.**

Referat

To forma indywidualnej pracy domowej ucznia. Jeśli przygotowujący takie zadanie uczeń chce otrzymać ocenę dobrą i wyżej (ważna wartość merytoryczna) musi wygłosić je z

pamięci. Nawet uczeń odczytujący tekst powinien znać dane zawarte w referacie, a nie szukać ich rozpaczliwie (w wypadku pytań ze strony słuchaczy) w tekście. Referat musi być dobrze, „obudowany” merytorycznie, przedstawiać ilustracje, podawać bibliografię, itp.

Praca klasowa – kryteria w/w przedstawione przy ocenie wypowiedzi pisemnej; termin „klasówka” – to praca przewidziana do realizacji w ciągu 90 min. Nieprzybycie na zapowiadzaną wcześniej klasówkę i nieusprawiedliwienie nieobecności skutkuje wystawieniem oceny niedostatecznej. Uczeń ma prawo poprawić ocenę w ciągu tygodnia. Przy dłuższej nieobecności (choroba) termin poprawy to 2 tygodnie.

Kartkówka – to wypowiedź pisemna ucznia realizowana w ciągu 15 min. Może mieć formę testu lub K.O. Ocen z kartkówki się nie poprawia.

Testy – pisane w ciągu 45 min lub mogą dotyczyć czytania ze zrozumieniem lub sprawdzać wiedzę z zakresu omawianego materiału rzeczowego.

Na wysokość oceny ma oczywiście również wpływ poprawność językowa i estetyka pracy.

Przeliczanie punktów na procenty, a te z kolei na odpowiadające im oceny.

30-49% ----- dopuszczający

50-66%----- dostateczny

67-79%----- dobry

80-94%----- bardzo dobry

95-100%----- celujący